

Home Runaway Prevention Management Scale with Triangular Analysis Approach

Javad Paydar¹

Abstract

Field and Aims: The phenomenon of running away or leaving home is an abnormal mechanism and reaction to the place of residence, in which the affected person expresses his dissatisfaction with this behavior in a way that requires analysis and prevention. Therefore, the present study aims to identify a scale for managing the prevention of running away from home with a three-pronged analysis approach.

Method: The present study is applied in terms of purpose and descriptive in terms of nature and method of correlation. The statistical population of this study includes; professors of psychology, sociology, law, law enforcement and judicial experts, specialists, managers and officials related to the management, control and prevention of social harms in Qom province, totaling 340 people, of which 182 people were selected using the Cochran formula. In addition, a researcher-made questionnaire of the underlying factors affecting running away from home was used using the three-pronged analytical model. Finally, exploratory factor analysis using SPSS-28 software was used to examine the scale factors and item distribution, and then confirmatory factor analysis using Smart-PLS-3 software was used to validate the items and factors.

Findings and Conclusions: The factor loadings of the three research factors (behavioral, contextual, and structural) of the study are presented, and as is clear, the factor loadings of all items of all three research factors are greater than 0.4, and therefore, it can be confidently said that the items of all three research factors are sufficient to remain in the study and their factor loading values are appropriate and have a desirable fit. Also, the Cronbach's alpha coefficient for all three factors is greater than 0.7. The results of the Friedman test also show that there is a difference between the importance of the factors, with the behavioral factor having an average rank of 2.12 being the most important. The contextual factor (2.02) and the structural factor (1.85) are in the next ranks, respectively. Therefore, the management of prevention and reduction of social issues and harms such as running away requires the evaluation and prioritization of components and indicators affecting the phenomena, which has been identified in the present study. Therefore, strengthening the effective cooperation and interaction of the agencies responsible for the prevention of social harm with each other in carrying out the assigned tasks, reforming and resocializing the affected individuals can reduce this harm.

Keyword: scale, prevention management, running away from home, trigonometric analysis.

*Citation (APA): Paydar, J. (2025). Home Runaway Prevention Management Scale with Triangular Analysis Approach. *Applied criminology research*, 3(7), 123-142.

https://www.qacr.ir/article_731311.html?lang=en

1. Faculty member, Amin University of Law Enforcement Sciences. Tehran. Iran.

Email :javad1395u@gmail.com

مقیاس مدیریت پیشگیری از فرار منزل با رویکرد تحلیل سه‌شاخکی

جواد پایدار^۱

چکیده

زمینه و هدف: پدیده فرار و یا ترک منزل یک مکانیزم و واکنش نابهنجار به محل زندگی است که فرد آسیب‌دیده با این رفتار به نوعی نارضایتی خود را ابراز می‌نماید که نیازمند به واکاوی و پیشگیری است. از این‌رو پژوهش حاضر با هدف شناسایی مقیاس مدیریت پیشگیری از فرار منزل با رویکرد تحلیل سه‌شاخکی می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و روش، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق شامل اساتید رشته روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، حقوقی، کارشناسان انتظامی و قضایی، متخصصان، مدیران و مسئولان مرتبط با مدیریت، کنترل و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی استان قم به تعداد ۳۴۰ نفر می‌باشد که با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه به تعداد ۱۸۲ نفر انتخاب شد. در ادامه جهت جمع‌آوری داده‌های مورد نظر نیز از پرسشنامه محقق‌ساخته عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخکی استفاده شد. نهایتاً جهت بررسی عامل‌های مقیاس و توزیع گویه‌ها از تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از نرم‌افزار SPSS-28 بهره گرفته شده و سپس جهت اعتباریابی گویه‌ها و عامل‌ها از تحلیل عاملی تأییدی با نرم‌افزار Smart-PLS-3 استفاده شده است.

یافته‌ها و نتایج: بارهای عاملی عامل‌های سه‌گانه پژوهش (رفتاری، زمینه‌ای و ساختاری) پژوهش ارائه شده و همان‌طور که مشخص است، بارهای عاملی تمام گویه‌های هر ۳ عامل پژوهش بیشتر از ۰/۴ به دست آمده و بنابراین با اطمینان می‌توان گفت که گویه‌های هر ۳ عامل پژوهش کفایت لازم را برای ماندن در پژوهش دارند و مقادیر بارهای عاملی آنها مناسب است و از برازش مطلوب برخوردار است. همچنین، ضریب آلفای کرونباخ برای هر ۳ عامل بیشتر از ۰/۷ به دست آمده است. نتایج آزمون فریدمن نیز نشان می‌دهد بین اهمیت عامل‌ها تفاوت وجود دارد که عامل رفتاری با رتبه میانگین ۲/۱۲ بیشترین اهمیت را دارد. عامل زمینه‌ای (۲/۰۲) و عامل ساختاری (۱/۸۵) به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند؛ بنابراین مدیریت پیشگیری و کاهش مسائل و آسیب‌های اجتماعی مانند فرار، نیازمند ارزیابی و اولویت‌بندی مؤلفه‌ها و شاخص‌های تأثیرگذار بر پدیده‌ها می‌باشد که در پژوهش حاضر این مهم شناسایی شده، از این‌رو تقویت همکاری و تعامل مؤثر دستگاه‌های متولی در امر پیشگیری از آسیب اجتماعی با یکدیگر در اجرای وظایف محوله، اصلاح و بازاجتماعی افراد آسیب‌دیده می‌تواند این آسیب را کاهش دهد.

کلیدواژه‌ها: مقیاس، مدیریت پیشگیری، فرار از منزل، تحلیل سه‌شاخکی.

استاددهی (APA): پایدار، جواد. (۱۴۰۴). مقیاس مدیریت پیشگیری از فرار منزل با رویکرد تحلیل سه‌شاخکی. پژوهش‌های جرم‌شناسی کاربردی، ۳(۷)، ۱۲۳-۱۴۲.

https://www.qacr.ir/article_731311.html

۱. عضو هیئت‌علمی دانشگاه جامع علوم انتظامی امین. تهران. ایران. رایانامه: javad1395u@gmail.com

مقدمه

امروزه در عصری که زندگی می‌کنیم جامعه و مسأله اجتماعی همزادند و نمی‌توان جامعه‌ای را تصور نمود که فارغ از هرگونه مسأله اجتماعی باشد. مسأله اجتماعی حکایت از حیات و تکاپوی فکری و عملی حیات انسانی دارد و به هیچ‌وجه عاملی منفی نیست که بخواهیم از شر آن رها شویم (عیوضی، ۱۳۹۹: ۴۸). بروز آسیب‌ها و ناهنجاری‌ها در جوامع مختلف تا حدودی طبیعی است. در واقع، ذات زندگی اجتماعی بشر، همواره با کمبودها، نارسایی‌ها و اختلالاتی مواجه است که بروز ناهنجاری‌ها را ناگزیر می‌سازد. مسائل و آسیب‌های اجتماعی دیده غیرفردی، واقعی، نسبی، قانونمند و قابل کنترل هستند (شریفی رهنمو، سلطان‌پور و نقوی، ۱۴۰۰: ۴۹). فرار آغاز بی‌خانمانی و بی‌پناهی است و همین امر زمینه ارتکاب بسیاری از جرایم را فراهم می‌کند (هاشمی، فاطمی امین و فولادیان، ۱۳۹۸: ۱۶۴). فرار بخشی از رفتار ناسازگارانه‌ای است که کودکان و نوجوانان مرتکب می‌شوند که ابتدا برای رفع نیازهای عادی خود یا پر کردن اوقات فراغت سپس به اعمال ناهنجار دیگری از قبیل دزدی، ولگردی روی می‌آورند (نجفی، نظری، عزرتی گیلان، ۱۳۹۷: ۱۳). فرار از خانه؛ منجر به اختلال و آشفتگی در نظم اجتماعی می‌شود و منشأ بسیاری از رفتارهای ضداجتماعی و انحرافی در جامعه است (رشیدی اصل و دیگران، ۱۳۹۹: ۳۶).

پدیده فرار نوجوانان و جوانان، معلول مجموعه پیچیده‌ای از عوامل روانی و اجتماعی است که در همه کشورها به چشم می‌خورد. بروز این پدیده در ایران به‌خصوص در سال‌های اخیر رو به افزایش نهاده است (رستمی، آمویی و کاکای، ۱۳۹۷: ۷۴). یکی از دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی که نه تنها خانواده‌ها بلکه کارشناسان اجتماعی را به خود معطوف ساخته، روند رو به رشد فرار دختران از کانون خانواده است (ابراهیمی قوام و خطیب‌زاده، ۱۳۹۲: ۷۹)، همچنین یکی از مقوله‌های آسیب اجتماعی است که مهار آن به مدیریت قوی اجتماعی و حضور مداخله‌جویانه در روند آسیب‌های اجتماعی نیازمند است (پیرنمایی و عبدلی قهی، ۱۳۹۶: ۱۰۰). از مهم‌ترین رویکردهای نظری در ارتباط با فرار می‌توان به نظریه فشار اشاره کرد؛ زیرا این نظریه را می‌توان شاخه‌ای از نظریه ساختار اجتماعی دانست. احساس فشار هنگامی رخ می‌دهد که بین آرزوها و آرمان‌های فرهنگی، نظیر موفقیت مالی از یک‌سو و فرصت‌های ساختاری نظیر آموزش و استخدام از سوی دیگر، تنش و برخورد وجود دارد که در نتیجه آنها تنها برخی اشخاص می‌توانند در عمل به چنین موفقیت‌هایی دست پیدا می‌کنند. نابرابری ساختاری بر روی بسیاری از اشخاص به‌ویژه اعضای طبقه پایین جامعه فشار وارد می‌کند و افرادی که فرصت‌های کمتری برای به‌دست آوردن اهداف خود دارند به علت توانایی در دست‌یابی به اهداف اجتماعی، احساس خشم، نفرت و پرخاشگری آنان را به استفاده از شیوه-

مسئول‌سازی سازمان‌های دولتی با تعامل اثربخش با یکدیگر و تقویت سازوکارهای مناسب پیشگیری، مداخله، درمان و بازاجتماعی افراد آسیب‌دیده حائز اهمیت می‌باشد که پژوهش حاضر نیز به دنبال چنین هدفی بوده و به دنبال پاسخ به این سؤال است که الگو و مقیاس کمی مدیریت پیشگیری از فرار منزل با رویکرد تحلیل سه‌شاخکی چگونه است؟

۱. پیشینه تحقیق

گوهری (۱۳۹۳) در تحقیقی با عنوان «پیش‌بینی فرار دختران از خانه با استفاده از پنج عامل بزرگ شخصیت، سلامت عمومی و راهبردهای نظم‌جویی شناختی هیجان در شهر کرمانشاه» با روش کمی انجام شد. تعداد ۵۰ نفر از دختران یکی از دبیرستان‌های شهر کرمانشاه، به شیوه‌ی نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به عنوان گروه هم‌تا انتخاب شدند. پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیتی (گردون)، پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ-12) و راهبردهای نظم‌جویی شناختی هیجان (CERQ) بر روی آزمودنی‌ها اجرا سپس داده‌ها از طریق نرم‌افزار spss-18 تحلیل گردید. نتایج تحلیل تشخیص حاکی از آن بود مؤلفه‌های روان رنجور خوبی، وظیفه‌شناسی و توافق از پنج عامل بزرگ شخصیت، راهبردهای بهنجار و نابهنجار نظم‌جویی شناختی هیجان و همچنین نشانه‌های مثبت سلامت عمومی و نشانه‌های اختلال روانی از پیش‌بین‌های قوی برای فرار دختران از خانه می‌باشد.

زمانی و همکاران (۱۳۹۱) در تحقیقی با عنوان «رابطه اعتماد اجتماعی خانواده و فرار دختران از منزل» که با روش توصیفی-پیمایشی انجام شد. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که بین اعتماد اجتماعی خانواده در سه سطح خرد، میانه، کلان و فرار دختران با احتمال ۹۹ درصد رابطه معنادار وجود دارد.

کریم‌الدینی (۱۳۸۷) در تحقیقی با عنوان «بررسی فراوانی انواع کودک‌آزاری و فرار از خانه در خانم‌های تحت پوشش بهزیستی استان کرمان» با روش کمی و از نوع توصیفی-پیمایشی انجام داد. یافته‌ها حاکی از آن بود که در نمونه آماری میزان انواع سوءاستفاده در دوران کودکی به این قرار بود: سوءاستفاده عاطفی ۶۲/۵٪، سوءاستفاده فیزیکی ۷۰/۳٪، سوءاستفاده جنسی ۴۲/۲٪، مسامحه عاطفی ۶۴/۱٪ و مسامحه فیزیکی ۷۰/۳٪. مادران کتک‌خورده در گروه خود معرف ۶۴/۴٪ و در گروه فراری ۳۱/۶٪ که در مقایسه اختلاف معنی‌دار بود؛ بنابراین انواع سوءاستفاده‌های دوران کودکی در تصمیم به ترک منزل نوجوانی و جوانی تأثیر بسزایی داشته است.

ضمیری (۱۳۸۷) در تحقیقی با عنوان «بررسی رابطه‌ی شیوه‌های فرزندپروری با فرار دختران از خانه» که با روش توصیفی-پیمایشی از نوع علی-مقایسه‌ای انجام شد. برای آزمون

فرضیه‌ها از کای اسکوتر و برای توصیف از آمارهای توصیفی (میانگین، میانه و نما) استفاده شده است. نتایج تحقیق نیز نشان داد؛ «بین دخترانی که با سبک تربیتی مستبدانه یا آزادمنشانه تربیت شده‌اند کمتر از دخترانی که با سبک تربیتی مقتدرانه تربیت شده‌اند» رابطه معنی‌دار وجود دارد و در خانواده‌هایی که سبک تربیتی والدین، شیوهی مقتدرانه است احتمال فرار فرزندان کمتر از سبک‌های آزادمنشانه و مستبدانه است.

بنابراین بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد؛ بیشتر تحقیقات انجام‌شده معطوف به ویژگی‌های فردی، خانوادگی و روان‌شناختی افراد آسیب‌دیده از فرار بوده و این در حالی است که در این تحقیق، به عوامل زمینه‌ساز مؤثر (ساختاری، رفتاری و محیطی) بر فرار از خانه پرداخته شده است؛ بنابراین با بررسی به عمل آمده تاکنون تحقیقی با این عنوان در سطح استان قم توسط محققان صورت نپذیرفته و به علت ارتباط کاربردی با عنوان تحقیق با از جنبه نوآورانه برخوردار است.

۲. مبانی نظری

فرار از خانه و اقدام به دوری و عدم بازگشت به منزل و ترک اعضای خانواده، بدون اجازه از والدین یا وصی قانونی خود صورت می‌پذیرد و نوعی واکنش نسبت به شرایطی است که از نظر فرد نامساعد، غیرقابل تحمل و بعضاً تغییرناپذیر می‌باشد. این عمل معمولاً به عنوان یک مکانیسم دفاعی به منظور کاهش ناخوشایندی و خلاصی از محرک‌های آزاردهنده و مضر و دستیابی به خواسته‌های مورد نظر و عموماً آرزوهای دور و دراز انجام می‌شود (جهانشاهی، ۱۳۹۸: ۱۲۳).

۲-۱. نظریه فشار عمومی

نظریه فشار را می‌توان شاخه‌ای از نظریه ساختار اجتماعی دانست. احساس فشار هنگامی رخ می‌دهد که بین آرزوها و آرمان‌های فرهنگی، نظیر موفقیت مالی از یک‌سو و فرصت‌های ساختاری نظیر آموزش و استخدام از سوی دیگر، تنش و برخورد وجود دارد که در نتیجه آنها تنها برخی اشخاص می‌توانند در عمل به چنین موفقیت‌هایی دست پیدا می‌کنند. نابرابری ساختاری بر روی بسیاری از اشخاص به‌ویژه اعضای طبقه پایین جامعه فشار وارد می‌کند و افرادی که فرصت‌های کمتری برای به‌دست آوردن اهداف خود دارند به علت توانایی در دستیابی به اهداف اجتماعی، احساس خشم، نفرت و پرخاشگری آنان را به استفاده از شیوه‌های غیرقانونی و رفتار منحرفانه متمایل می‌سازد (معظمی و اسمعیلی، ۱۳۹۹: ۱۰۴). بنابراین زمانی که ساختارهای اجتماعی به صورت اثربخش، هماهنگ نباشند، افراد نمی‌توانند به تناسب توانایی و استعدادها، مهارت‌های خود را در جامعه و محیط اجتماعی بروز دهند و

در نتیجه به اهداف و موفقیت‌های مد نظر دست یابند و در نهایت فرار از خانه را به عنوان یک راه‌حل جایگزین انتخاب می‌کنند.

۲-۲. نظریه کنترل اجتماعی

کنترل اجتماعی عبارت است از؛ مجموع عوامل محسوس و نامحسوسی که یک جامعه برای حفظ معیارهای خود به کار می‌برد و مجموع موانعی که به قصد جلوگیری افراد از کجروی اجتماعی در راه آنان قرار می‌دهد. از جمله نظریه‌پردازان در این زمینه نی^۱ و هیرشی^۲ نیز به عنوان اولین نظریه‌پرداز کنترل اجتماعی، بر رابطه خانواده و بزهکاری متمرکز شده و معتقد است که محدود کردن بچه‌ها، تنبیه و درونی کردن الگوهای رفتاری هم‌نوا با هنجارهای اجتماعی منابع اصلی کنترل هستند. هیرشی از جمله نظریه‌پردازانی است که مفهوم کنترل اجتماعی را در رابطه با انحرافات اجتماعی مطرح کرده است و یک رویکرد جدیدی را در مورد این سؤال قدیمی به کار برد و به جای پاسخ به اینکه چرا مردم از قوانین جامعه تخطی می‌کنند که «چرا افراد از قوانین جامعه پیروی می‌کنند». برای پاسخ به این سؤال، هیرشی نظریه کنترل اجتماعی را پیشنهاد داد. هیرشی با الهام از دورکیم، معتقد است که رفتار انحرافی نتیجه ضعف پیوندهای فرد با جامعه عادی است (پورزارع و مختاری، ۱۳۹۳: ۹۱). هیرشی، مهم‌ترین پایه‌گذار نظریه نظارت اجتماعی است. او بر این اعتقاد است که کج رفتاری زمانی واقع می‌شود که پیوند میان فرد و جامعه ضعیف باشد (بوخارا^۳، ۲۰۱۴). با این توصیف؛ می‌توان دریافت که انسان به عنوان یک موجود اجتماعی به‌طور مستمر می‌بایست با اجتماع (خانواده و محیط اجتماعی) با استفاده از مهارت‌های ارتباطی اعم از؛ کلامی و غیرکلامی در ارتباط باشد. زمانی که این ارتباطات گسسته می‌شود، فرد در انزوا قرار گرفته و در نتیجه احساس ناامیدی و بی‌فایده‌گی در وی ایجاد می‌شود و به تدریج از جامعه دور می‌شود و ناگزیر اقدام به فرار خانه می‌کند.

۲-۳. آسیب‌شناسی مبتنی بر مدل تحلیل سه‌شاخگی

پاتولوژی به معنای آسیب‌شناسی، بیماری‌شناسی و تشخیص علل آسیب‌های وارده بر سیستمی مشخص (مورد مطالعه) است (حسینی‌مقدم، حسین‌زاده، بابایی و صادقی، ۱۳۹۹: ۱۴). علم مطالعه و شناخت علمی اختلالات بی‌نظمی‌ها و مشکلاتی است که در جامعه‌ای به عنوان واقعیت قابل لمس وجود و ظهور دارد (ستوده، ۱۳۸۵). آسیب‌های اجتماعی، مسئله‌ای نگران‌کننده و جزو موضوعاتی است که زیرساخت‌های جامعه را هدف قرار داده است،

1. Nye
2. Hirschi
3. Bukhara

آسیب‌هایی چون؛ اعتیاد، حاشیه‌نشینی، طلاق، فرار از منزل، خودکشی و... همگی می‌توانند اساس جامعه را دچار اشکالات و تنش کنند (فرمی‌هنی فراهانی، ۱۳۹۹: ۲). الگوی سه‌شاخگی دارای سه بعد: ساختاری، رفتاری و محیطی (زمینه‌ای) است و علت نام‌گذاری الگو این است که ارتباط بین عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه‌ای به نحوی است که هیچ پدیده‌ای نمی‌تواند خارج از تعامل این سه‌شاخه انجام گیرد. در واقع، رابطه میان این سه‌شاخه، یک رابطه تنگاتنگ ناگسستنی است که در عمل از هم جدایی‌ناپذیرند؛ به عبارتی، بین سه‌شاخه به هیچ‌وجه سه‌گانگی حاکم نیست؛ بلکه سه‌گونگی حاکم است. تمایز و تشخیص این سه جنبه، صرفاً نظری و به منظور تجزیه و تحلیل و شناخت مفاهیم پدیده‌هاست.

الف) عوامل ساختاری: ساختار^۱ مربوط به بخش منطقی و ساختاری سازمان می‌باشد. این مدل، در این فریم به دنبال روشن کردن مشکلات اولیه در طراحی سازمان و رابطه بین اهداف ساختار سازمان‌ها می‌باشد. این فریم بر اهمیت نقش‌ها و روابط رسمی تأکید دارد (مردانی شهر بابک، ۱۳۹۷: ۶۲). دربرگیرنده تمام عناصر، عوامل و شرایط فیزیکی و غیرانسانی سازمان است که با نظم، قاعده و ترتیب خاص و بهم پیوسته، چارچوب، قالب، پوسته و بدنه فیزیکی و مادی سازمان را می‌سازد؛ بنابراین تمام منابع مادی، مالی، اطلاعاتی و فنی که با ترکیب خاصی در بدنه کلی سازمان جاری می‌شوند، جزء شاخه‌ی ساختاری قرار می‌گیرند (مبینی دهکردی و کشتکار هرانکی، ۱۳۹۳)؛ ب) عوامل رفتاری یا محتوایی: عوامل رفتاری شامل عوامل و روابط انسانی در سازمان است که هنجارهای رفتاری، ارتباط غیررسمی و الگوهای ویژه بهم پیوسته و محتوای اصلی سازمان را تشکیل می‌دهند (جعفری، زاهدی و محمدی، ۱۴۰۰: ۴۰)؛ ج) عوامل محیطی یا زمینه‌ای: شرایط و عوامل محیطی برون‌سازمانی هستند که محیط سازمان را احاطه می‌کنند؛ با سازمان تأثیر متقابل دارند و خارج از کنترل سازمان هستند. هر نظام یا سازمانی در جایگاه ویژه خود، همواره با نظام‌های محیطی در کنش و واکنش دائمی است؛ از این‌رو، همه عللی که امکان برقراری، تنظیم و واکنش به‌موقع و مناسب سازمان نسبت به سایر نظام‌ها را فراهم می‌آورند، زمینه یا محیط نامیده می‌شوند (جعفری، زاهدی و محمدی، ۱۴۰۰: ۴۰).

۲-۴. پیشگیری از جرم

واژه پیشگیری در مفهوم متداول آن در معانی رفع، جلوگیری، مانع‌شدن و از پیش مانع چیزی شدن تعریف شده است، اقدامات احتیاطی برای جلوگیری از اتفاقات بد و ناخواسته و جلو بستن نیز معنا شده است (معین، ۱۳۷۹: ۹۳۳). ماده یک قانون پیشگیری از جرم مصوب ۱۳۹۴ نیز تعریف جامعی از پیشگیری ارائه نموده که عبارت است از: «پیش‌بینی، شناسایی و ارزیابی

خطر وقوع جرم و اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم برای از بین یا کاهش آن.» پیشگیری اجتماعی از بزهکاری شامل مجموعه اقدامات پیشگیرانه است که به دنبال حذف یا خنثی کردن آن دسته از عواملی هستند که در تکوین جرم مؤثر بوده‌اند (معظمی، ۱۳۸۲). پیشگیری وضعی عبارت است از؛ «تغییر در موقعیت‌های خاصی که احتمال ارتکاب جرم در آن زیاد است، به منظور دشوار کردن، پرخطر کردن یا جاذبه‌زدایی برای کسانی که قصد ارتکاب جرم دارند» (مادرو و همکاران^۱، ۲۰۲۲).

به‌طور کلی بر اساس چارچوب نظری، نظریه‌هایی که مسائل و انحرافات اجتماعی مانند؛ فرار را مورد بررسی قرار می‌دهند، در سه دسته نظریه‌های زیست‌شناختی، نظریه‌های روانشناختی و نظریه‌های جامعه‌شناختی قرار می‌گیرند که طبق نظریه‌های زیست‌شناختی، عواملی که افراد را به سمت انحراف از هنجارهای جاافتاده اجتماعی سوق می‌دهد، عواملی زیستی، ارثی و ژنتیکی هستند. بر این مبنا، برخی افراد از نظر فیزیولوژیک استعدادی دارند که موجب می‌شود در مقایسه با دیگران بیشتر مرتکب انحرافاتمانند فرار شوند (محمدی‌مقدم، عزیز و طاهری، ۱۳۹۷). همچنین نظریه‌های روان‌شناختی نیز بر گرایش بیشتر برخی از تیپ‌های شخصیتی به جرم و بزهکاری تأکید دارند. بر اساس این نظریه‌ها، احتمال بزهکار شدن در افرادی که عزت نفس پایینی دارند یا بیشتر مضطرب می‌شوند، به منظور آرامش یافتن، اعتمادبه‌نفس پیدا کردن و رهایی از تنش، بیشتر است. این نظریه‌ها قصد دارند تا به شیوه‌های علمی و اثباتی به کشف عوامل انحراف در افراد پردازند (موناگه‌کار^۲، ۲۰۲۱: ۱۰). در نهایت نظریه‌های جامعه‌شناختی نیز به نقش جامعه و شرایط اجتماعی و فرهنگی در شکل‌گیری بزهکاری و رفتارهای انحرافی توجه می‌کنند. به‌عبارت دیگر؛ ریشه‌های بزهکاری را در شرایط اجتماعی کنشگران قرار می‌دهند. اندیشمندان این گروه معتقدند، جامعه و اجزای آن شامل نقش‌ها، ساختارها و نهادها است که افراد را به سمت کج‌رفتاری سوق می‌دهند (لبورایا، ۲۰۲۱).

۳. روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد که برای تدوین مبانی و الگوی نظری پژوهش از مطالعات کتابخانه‌ای استفاده شد و در جهت آزمون فرضیه‌ها از روش همبستگی استفاده گردید. جامعه آماری این تحقیق شامل اساتید رشته روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، حقوقی، کارشناسان انتظامی و قضایی، متخصصان، مدیران و مسئولان مرتبط با مدیریت، کنترل و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی استان قم به

1. Madero
2. Munagekar

میانی، ۳۴ درصد مدیر اجرایی و ۲۷ درصد غیرمدیریتی (کارشناس) بوده‌اند و در حوزه جنسیت؛ ۵۷/۷۷٪ درصد مرد و ۲۲/۵۰٪ زن بوده‌اند.

۴-۱. تحلیل عاملی اکتشافی

آزمون کفایت حجم نمونه (KMO)^۱ و آزمون کرویت بارتلت^۲ آزمون کفایت حجم نمونه و آزمون کرویت بارتلت مشخص می‌کنند که آیا تحلیل عاملی اکتشافی بر روی داده‌های جمع‌آوری شده قابل اجرا می‌باشد و حجم نمونه کفایت لازم را دارد. نتایج این آزمون برای پژوهش حاضر در زیر ارائه شده است.

جدول ۱- نتایج آزمون KMO و آزمون بارتلت

۰/۹۰۰	کفایت حجم نمونه (KMO)	
۱۲۸۳/۴۸۶	خی دو	آزمون کرویت بارتلت
۱۰۵	درجه آزادی	
۰/۰۰۰	سطح معنی‌داری	

مقدار شاخص KMO در دامنه صفر تا یک قرار دارد و اکثریت متخصصان حداقل مقدار قابل قبول را ۰/۶ در نظر گرفته‌اند (کلاین^۳، ۲۰۱۳). با توجه به نتایج جدول فوق، مقدار KMO برای پژوهش حاضر ۰/۹۰۰ به دست آمده و لذا می‌توان گفت که حجم نمونه از کفایت لازم و بسیار خوبی برخوردار می‌باشد. همچنین با توجه به نتایج سطح معنی‌داری آزمون کرویت بارتلت که ۰/۰۰۰ به دست آمده و کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد ($P < ۰/۰۵$)، لذا با اطمینان می‌توان گفت که انجام تحلیل عاملی بر روی داده‌های پژوهش قابل انجام می‌باشد. همچنین معنی‌داری آزمون بارتلت ($P < ۰/۰۵$) نشان می‌دهد که فرض همانی بودن ماتریس همبستگی رد شده و تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار (مدل عاملی) مناسب است. پس از تعیین مناسب بودن مدل عاملی، باید مقادیر اشتراک گویه‌های پرسشنامه مورد بررسی قرار گیرد.

۴-۲. مقادیر اشتراک گویه‌های پرسشنامه تحقیق

جدول مقادیر اشتراک^۴ هر متغیر، نسبتی از واریانس هر متغیر را که توسط عامل‌های مشترک به حساب می‌آیند، نشان می‌دهد و با استفاده از تحلیل مؤلفه اصلی^۵ انجام شده است.

1. Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy
2. Bartlett's Test of Sphericity
3. Klein
4. Communalities

جدول ۲ - مقادیر اشتراک گویه‌های پرسشنامه تحقیق

گویه‌ها	مقادیر اشتراک اولیه	مقادیر به اشتراک پس از استخراج عامل‌ها
۱	۱/۰۰۰	۰/۶۹۲
۲	۱/۰۰۰	۰/۶۴۱
۳	۱/۰۰۰	۰/۵۴۷
۴	۱/۰۰۰	۰/۷۰۸
۵	۱/۰۰۰	۰/۶۹۳
۶	۱/۰۰۰	۰/۵۴۱
۷	۱/۰۰۰	۰/۵۴۶
۸	۱/۰۰۰	۰/۵۷۶
۹	۱/۰۰۰	۰/۳۹۱
۱۰	۱/۰۰۰	۰/۶۹۵
۱۱	۱/۰۰۰	۰/۶۱۸
۱۲	۱/۰۰۰	۰/۶۰۲
۱۳	۱/۰۰۰	۰/۷۰۰
۱۴	۱/۰۰۰	۰/۶۹۱
۱۵	۱/۰۰۰	۰/۴۸۲

روش استخراج: تحلیل مؤلفه اصلی

بررسی میزان اشتراک اولیه و بعد از استخراج عامل‌ها نشانگر آن است که اشتراک اولیه تمامی آنها برابر ۱/۰۰۰ هستند. میزان اشتراکات بعد از استخراج عامل‌ها برای همه متغیرها بیشتر از ۳۵ درصد (از حداقل ۰/۳۹۱ تا ۰/۷۰۸) و بیانگر توانایی آنها در تبیین واریانس متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش است. پس از مشخص شدن توانایی همه متغیرها در تبیین واریانس متغیرهای مورد مطالعه، در مرحله بعد عامل‌های استخراج شده مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۴-۳. استخراج مولفه‌های مقیاس عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه

جدول ۳ - عوامل استخراج شده همراه مقادیر ویژه، درصد واریانس و درصد واریانس تجمعی

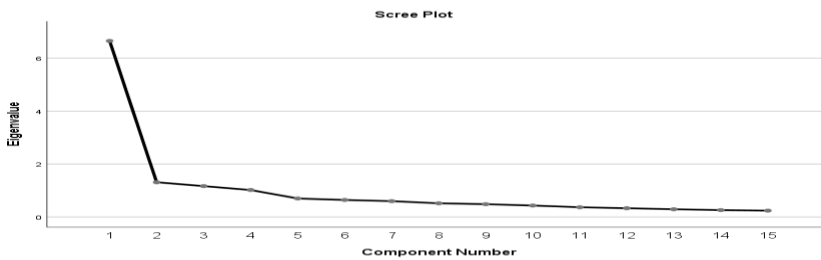
عامل‌ها	مقدار ویژه اولیه		مقادیر ویژه عوامل استخراجی			مقادیر ویژه عوامل استخراجی		
	مجموع	درصد	مجموع	درصد	درصد	مجموع	درصد	درصد

5. Principal Component Analysis

تجمعی	واریانس	تجمعی	واریانس	تجمعی	واریانس	تجمعی	واریانس
۵۳۳/۸۱	۵۳۳/۸۱	۰۳۳/۳۳	۰۳۳/۳۳	۷۶۶/۶	۰۳۳/۳۳	۰۳۳/۳۳	۷۶۶/۶
۱۳۵/۳۳	۱۳۵/۳۳	۳۵۰/۳۵	۳۳۳/۳۳	۰۳۳/۳۳	۳۳۳/۳۳	۳۵۰/۳۵	۰۳۳/۳۳
۱۳۷/۰۶	۰۳۳/۳۳	۱۳۷/۰۶	۳۳۳/۳۳	۵۶۶/۱	۳۳۳/۳۳	۱۳۷/۰۶	۳۳۳/۳۳

روش استخراج: تحلیل مؤلفه اصلی

در جدول ۳، مقادیر ویژه اولیه^۱، مقادیر ویژه عوامل استخراجی بدون چرخش^۲ و مقادیر ویژه عوامل استخراجی چرخش یافته^۳ عامل های دارای مقادیر ویژه بالاتر از یک و عامل های استخراج شده را نشان می دهد. مقدار ویژه هر عامل نسبتی از واریانس کل متغیرها است که توسط آن عامل تبیین می شود. در کل ۳ عامل استخراج شده اند که ۶۰/۸۲ درصد از کل واریانس های پژوهش را تبیین می کنند. در زیر نمودار صخره ای مقادیر ویژه برای عامل ها را نشان داده است.

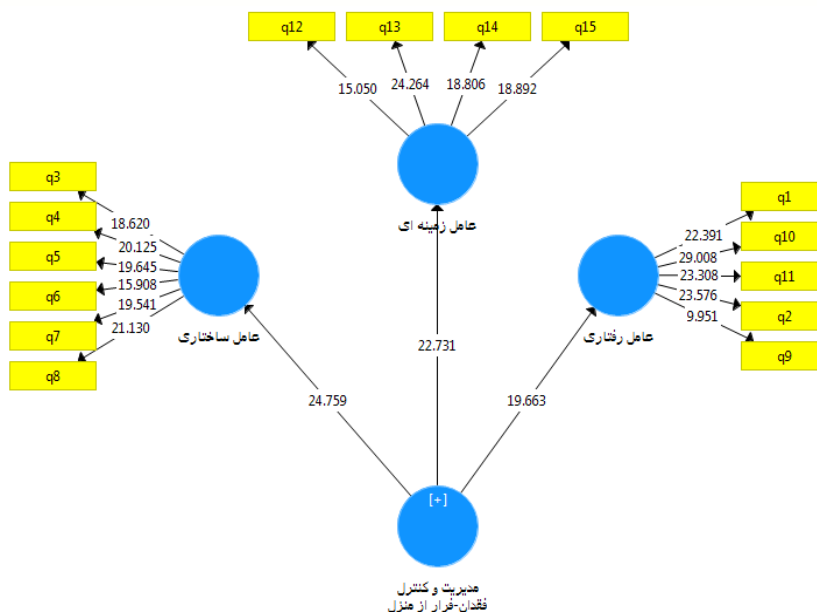
نمودار ۱- نمودار صخره ای

نمودار فوق نمودار صخره ای^۴ است که برای متغیرها تقاضا می شود. این نمودار تصویر گرافیکی مقدار ویژه در هر یک از عامل های استخراج شده است. در ادامه تحلیل عاملی اکتشافی، ماتریس چرخش نیافته و ماتریس چرخش یافته مورد بررسی قرار گرفته است.

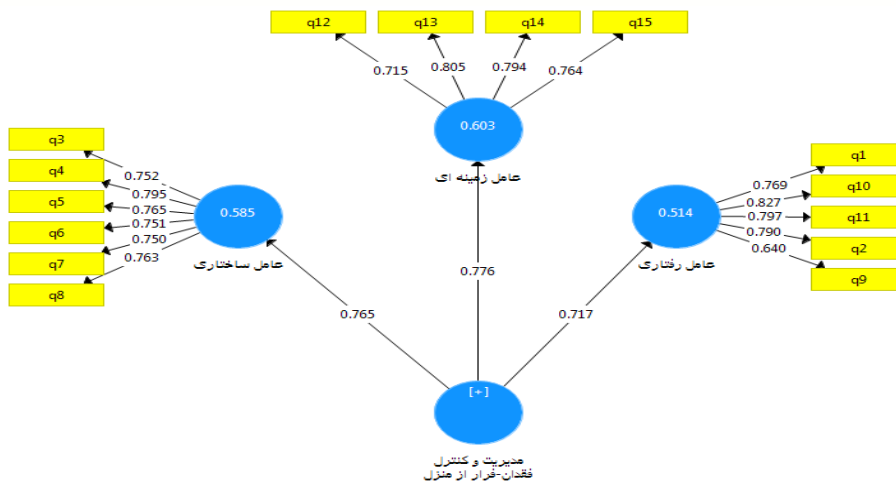
1. Initial Eigenvalues
2. Extraction sum of squared loading
3. Rotation sum of squared loading
4. Scree

۴-۴. تحلیل عاملی تأییدی

مهم‌ترین هدف تحلیل عاملی تأییدی تعیین میزان توان مدل عامل‌های از قبل تعریف شده با مجموعه‌ای از داده‌های مشاهده شده است. در این بخش روایی پرسشنامه با دو روش روایی همگرا و روایی واگرا و استفاده از نرم‌افزار Smart-PLS-3 بررسی شده و کفایت هر یک از گویه‌ها و مؤلفه‌ها برای ماندن در پژوهش اندازه‌گیری می‌شود که در شکل الگوی پردازش شده بر اساس مقادیر t ارائه شده است.

شکل ۱- عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخگی (بر اساس مقدار t)

شکل ۲- مدل ساختاری عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخگی (بر اساس بارهای عاملی)

۴-۵. بارهای عاملی گویه‌های مقیاس عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخگی

جدول ۴- بارهای عاملی گویه‌های مقیاس عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخگی

مؤلفه‌ها	گویه‌ها	بار عاملی	مقدار t	آلفای کرونباخ	ضریب پایایی ترکیبی (CR)	میانگین واریانس استخراجی (AVE)
عامل ساختاری	۵	۰/۷۶۵	۱۹/۶۴۵	۰/۸۵۶	۰/۸۹۳	۰/۵۸۲
	۴	۰/۷۹۵	۲۰/۱۲۵			
	۳	۰/۷۵۲	۱۸/۶۲۰			
	۸	۰/۷۶۳	۲۱/۱۳۰			
	۷	۰/۷۵۰	۱۹/۵۴۱			
	۶	۰/۷۵۱	۱۵/۹۰۸			
عامل رفتاری	۱	۰/۷۶۹	۲۲/۳۹۱	۰/۸۲۳	۰/۸۷۷	۰/۵۸۹
	۱۰	۰/۸۲۷	۲۹/۰۰۸			
	۲	۰/۷۹۰	۲۳/۵۷۶			
	۱۱	۰/۷۹۷	۲۳/۳۰۸			
	۹	۰/۶۴۰	۹/۹۵۱			
عامل زمینه‌ای	۱۳	۰/۸۰۵	۲۴/۲۶۴	۰/۷۷۱	۰/۸۵۴	۰/۵۹۳
	۱۴	۰/۷۹۴	۱۸/۸۰۶			
	۱۲	۰/۷۱۵	۱۵/۰۵۰			
	۱۵	۰/۷۶۴	۱۸/۸۹۲			

در جدول ۴، بارهای عاملی عامل‌های پژوهش ارائه شده و همان‌طور که مشخص است، بارهای عاملی تمام گویه‌های هر ۳ عامل پژوهش بیشتر از ۰/۴ به‌دست آمده و بنابراین با اطمینان می‌توان گفت که گویه‌های هر ۳ عامل پژوهش کفایت لازم را برای ماندن در پژوهش دارند و مقادیر بارهای عاملی آنها مناسب است و از برآزش مطلوب برخوردار است. همچنین، بر اساس جدول ۷ مشاهده می‌شود که ضریب آلفای کرونباخ برای هر ۳ عامل بیشتر از ۰/۷ به‌دست آمده؛ بنابراین از پایایی مطلوب برخوردار است. علاوه بر آن، با توجه به مقادیر

به دست آمده برای ضریب پایایی ترکیبی (CR) هر ۳ عامل پژوهش بیشتر از ۰/۷ به دست آمده‌اند، لذا می‌توان گفت که از سازگاری درونی مطلوبی برخوردار هستند و در نهایت با توجه به مقدار میانگین واریانس استخراجی (AVE) برای هر ۳ عامل پژوهش که بیشتر از ۰/۵ به دست آمده‌اند، می‌توان با اطمینان گفت که وضعیت پایایی و روایی مقیاس عوامل زمینه‌ساز مؤثر بر فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخگی در استان قم تأیید می‌شود.

برای رتبه‌بندی اهمیت مؤلفه‌های مطرح شده در تحقیق از آزمون فریدمن استفاده شده است. اهمیت هر عامل بر اساس رتبه میانگین آن مشخص گردیده که نتایج در جدول زیر (۵) ارائه می‌شود.

جدول ۵- نتایج آزمون فریدمن

مؤلفه‌ها	تعداد	رتبه میانگین	خی دو	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
رفتاری	۱۸۲	۲/۱۲	۷/۶۰۹	۲	۰/۰۲۲
زمینه‌ای	۱۸۲	۲/۰۲			
ساختاری	۱۸۲	۱/۸۵			

جدول (۵) نتایج آزمون فریدمن را نشان می‌دهد. بر اساس این جدول، سطح معنی‌داری برای این آزمون کوچک‌تر از ۰/۰۵ ($P=۰/۰۰۰$) به دست آمده؛ بنابراین بین اهمیت عامل‌ها تفاوت وجود دارد. مقدار خی دو ۷/۶۰۹ است و بر اساس جدول و رتبه میانگین عامل‌ها، عامل رفتاری با رتبه میانگین ۲/۱۲ بیشترین اهمیت را دارد. عامل زمینه‌ای (۲/۰۲) و عامل ساختاری (۱/۸۵) به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی مقیاس مدیریت پیشگیری از فرار منزل با رویکرد تحلیل سه‌شاخگی به اجرا درآمده است. پدیده فرار و یا ترک منزل یک مکانیزم و واکنش نابهنجار به محل زندگی است که فرد آسیب‌دیده با این رفتار به‌نوعی نارضایتی خود را به سایر اعضای خانواده ابراز می‌نماید. یعنی؛ افراد با این رفتار وارد دنیایی می‌شوند که احتمال مواجهه با وضعیت‌های مخاطره‌آمیز برای آنان به‌خصوص اطفال و نوجوانان فراهم می‌شود. هدف مطالعه‌ی اخیر آسیب‌شناسی و پیشگیری از پدیده فرار از خانه با استفاده از مدل تحلیلی سه‌شاخگی می‌باشد. نتایج تحلیل اکتشافی عامل‌ها نشان داد بررسی میزان اشتراک اولیه و بعد از استخراج عامل‌ها نشانگر آن است که اشتراک اولیه تمامی آنها برابر ۱/۰۰۰ هستند. میزان اشتراکات بعد از استخراج عامل‌ها برای همه متغیرها بیشتر از ۳۵ درصد (از حداقل ۰/۳۹۱ تا ۰/۷۰۸) و بیانگر توانایی آنها در تبیین واریانس متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش است.

پس از مشخص شدن توانایی همه متغیرها در تبیین واریانس متغیرهای مورد مطالعه، در مرحله بعد عامل‌های استخراج شده مورد بررسی قرار می‌گیرد که زیر مؤلفه‌ها و مؤلفه‌های احصائی از همسانی مناسبی برخوردار هستند. همچنین بارهای عاملی تمام گویه‌های هر ۳ عامل پژوهش بیشتر از ۰/۴ به دست آمده و بنابراین با اطمینان می‌توان گفت که گویه‌های هر ۳ عامل پژوهش کفایت لازم را برای ماندن در پژوهش دارند و مقادیر بارهای عاملی آنها مناسب است و از برازش مطلوب برخوردار است. در نهایت نتایج رتبه‌بندی نیز مشخص نمود بین اهمیت عامل‌ها تفاوت وجود دارد و رتبه میانگین عامل‌ها، عامل رفتاری با رتبه میانگین ۲/۱۲ بیشترین اهمیت را دارد. عامل زمینه‌ای (۲/۰۲) و عامل ساختاری (۱/۸۵) به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند. نتیجه به دست آمده با پژوهش‌های خبیری (۱۳۹۲)، ابراهیمی قوام و خطیب (۱۳۹۲)، بلالیو و همکاران (۱۳۹۳) و رستمی و همکاران (۱۳۹۷) همسو است.

در همین زمینه خیری (۱۳۹۲) در مطالعه خود نشان داد عوامل فرهنگی و ساختاری با ۲۱/۷ درصد از عوامل مهم فرار در دختران استان مرکزی است و با توجه به روند رو به افزایش پدیده فرار و مسائل و عواقب آن توجه به مسئله پیشگیری و شناسایی عوامل زمینه‌ساز و اجرای مداخلات گوناگون را ضروری می‌داند. در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت در مؤلفه اجتماعی از نظر نمونه آماری پژوهش حاضر و پژوهش‌های صورت گرفته بالاترین رتبه به «اعتیاد والدین به مصرف مواد مخدر، عضویت در شبکه‌های اجتماعی پیام‌رسان به خصوص اینستاگرام به قصد دوست‌یابی، عدم ایجاد زمینه و شرایط برای تسهیل در ازدواج دختر و پسرهایی که با یکدیگر فرار می‌نمایند، ارتباط غیرشرعی با نامحرم و دسترسی آسان و بدون محدودیت و نظارت به کانال‌های مختلف شبکه‌های اجتماعی» و پایین‌ترین رتبه به «بهم خوردن خواستگاری در روز نامزدی» اختصاص یافته است. در مؤلفه اقتصادی از نگاه نمونه آماری بالاترین رتبه به «افزایش نرخ تورم و هزینه‌های جاری زندگی و فراهم شدن مشکلات معیشتی، بیکاری و نداشتن شغل مناسب برای امرار و معاش و نداشتن مسکن و سرپناه مناسب برای افراد آسیب‌دیده و خانواده آنان» و پایین‌ترین رتبه به «عدم بازپرداخت بدهی و اقساط (چک برگشتی)» اختصاص یافته است. در مجموع در بین کل شاخص‌ها؛ بالاترین رتبه به «اعتیاد والدین به مصرف مواد مخدر، عضویت در شبکه‌های اجتماعی پیام‌رسان به خصوص اینستاگرام به قصد دوست‌یابی، عدم ایجاد زمینه و شرایط برای تسهیل در ازدواج دختر و پسرهایی که با یکدیگر فرار می‌نمایند، افزایش نرخ تورم و هزینه‌های جاری زندگی و فراهم شدن مشکلات معیشتی و ارتباط غیرشرعی با نامحرم» و پایین‌ترین رتبه «عدم بازپرداخت بدهی و اقساط (چک برگشتی)» (اقتصادی) اختصاص یافته است که همگی بر اساس الگوی

رفتاری، زمینه‌ای و ساختاری قابل تحلیل و شناسایی و درمان است. از این‌رو بر اساس نتایج به‌دست آمده پیشنهاد می‌گردد:

برای ارتقای سطح همکاری و تعامل مؤثر دستگاه‌های متولی در امر پیشگیری از آسیب اجتماعی با یکدیگر در اجرای وظایف محوله، اصلاح و بازاجتماعی افراد آسیب‌دیده با توجه به قانون پیشگیری از وقوع جرم مصوب ۱۳۹۴؛ نظام تعاملات مؤثر توسط دبیرخانه شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم طراحی و به دادگستری‌های سراسر کشور ابلاغ تا در هر استان نسبت به تدوین آیین نامی بومی اقدام نمایند.

برای دستیابی به آمار و اطلاعات افراد آسیب‌دیده و نوع حمایت و خدمات ارائه شده توسط سازمان‌های اجرایی؛ توسط سازمان امور اجتماعی وزارت کشور سامانه یکپارچه جامع اطلاعات برای ثبت اطلاعات افراد آسیب‌دیده به صورت متمرکز طراحی و برای اجرا به استانداری‌های کل کشور ابلاغ شود به‌طوری که امکان دسترسی به اطلاعات به صورت همه‌جانبه برای کلیه سازمان‌ها (استانداری، بهزیستی، پلیس، دادگستری، آموزش و پرورش و...) فراهم آید.

سازمان بهزیستی هر استان با استفاده از ظرفیت‌های دولتی (همکاری شهرداری‌های مربوط و...) و غیردولتی (خیرین و...) با برآورد دقیق؛ مکان‌های استاندارد برای اسکان افراد آسیب‌دیده با اطلاع‌رسانی مناسب در جامعه به‌خصوص آقایان آسیب‌دیده را پیش‌بینی و احداث نمایند.

شهرداری‌های هر استان با در نظر گرفتن بافت فرهنگی هر استان و شهرستان؛ در برنامه‌های سالانه، افزایش کمی و کیفی اماکن تفریحی، رفاهی و فرهنگی در مناطق حاشیه‌نشین را به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی لحاظ و اجرایی نمایند.

با توجه به نبود اطلاعات دقیق از وضعیت زنان بی‌سرپرست و بدسرپرست؛ از سوی کمیته انقلاب اسلامی استان قم؛ زنان بدسرپرست یا بی‌سرپرست به طور دقیق شناسایی و با طراحی سامانه یکپارچه اطلاعاتی سازوکار کارهای مناسب برای کمک و حمایت همه‌جانبه آنان فراهم آورند.

سپاسگزاری

از همه اساتید و مدیران محترم که در فرآیند تدوین مقاله مرا یاری نمودند، صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

منابع

- بیرانوند، رضا؛ یاراحمدی، حسین و میلانی، علیرضا. (۱۳۹۹). تحلیل پیشگیری رشدمدار از جرم در نظام حقوقی ایران. *تحقیق‌های دانش انتظامی دانشگاه علوم انتظامی امین*، ۲۲(۲)، ۱۰۰-۱۲۳.
http://pok.jrl.police.ir/article_۹۳۵۹.html
- بلالی، اسماعیل؛ خان محمدی، جمال و هوشمندی یاور، مجتبی. (۱۳۹۳). بررسی عوامل درون خانوادگی مؤثر بر خانه‌گریزی دختران (مطالعه موردی: دختران خانه‌گریز و غیر خانه‌گریز شهر همدان). *فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده*، ۹(۲۸)، ۱۷۵-۱۲۵.
https://cwfs.ihu.ac.ir/article_۲۰۱۶۴۷.html
- پورزاع، سعید و مختاری، مریم. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر کنترل اجتماعی بر نگرش جوانان ۱۸-۲۹ ساله به مصرف مشروبات الکلی در شهر بهبهان. *راهبرد اجتماعی فرهنگی*، ۳(۱)، ۸۵-۱۰۹.
http://rahbordfarhangi.csr.ir/article_۱۲۳۲۵۱.html
- پیرنمائی، سهیلا و عبدلی قهی، حمیدرضا. (۱۳۹۷). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و سرمایه‌های اجتماعی در دختران فرار و عادی. *تحقیق‌های انتظامی - اجتماعی زنان و خانواده*، ۱۳۹۷(۱۰)، ۹۷-۱۰۹.
http://pssw.jrl.police.ir/article_۱۹۸۷۶.html
- جهانشاهی، علی و مینایی، حسین. (۱۳۹۶). تبیین نقش عوامل مدیریتی در توانمندسازی کارکنان نیروهای مسلح. *مطالعات دفاعی راهبردی*، ۱۵(۶۷)، ۶۱-۶۲.
https://journals.sndu.ac.ir/article_۱۳۹_۶۴۲۳۸۵۶
- جعفری، سید اصغر؛ زاهدی، محمدرضا و محمدی، رامین. (۱۴۰۰). آسیب‌شناسی فرایند رسیدگی به تخلفات اداری در آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری. *حقوق اداری*، ۸(۲۶)، ۵۶-۲۹.
<https://qjal.smtc.ac.ir/article-۸۱۱-۱-fa.html>
- باقر ذوالقدر، محمد و علوی‌نژاد، عباس. (۱۳۹۶). پیشگیری از جرم از منظر ولایت‌فقیه. *مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی*، ۱(۳)، ۷-۲۸.
https://issk.sndu.ac.ir/article_۵۰.html
- ستوده، هدایت‌اله. (۱۳۸۵). *آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات)*. تهران: انتشارات آوای نور.
- شریفی رهنمو، سعید؛ سلطانیپور، محرم و نقوی، مهدی. (۱۴۰۰). پیش‌بینی نگرش به آسیب‌های اجتماعی بر اساس میزان بهزیستی روان‌شناختی و هیجان‌خواهی در جوانان: انتظام اجتماعی. *مطالعات فرهنگی پلیس*، ۸(۱)، ۵۷-۴۷.
http://hamedan.jrl.police.ir/article_۹۵۹۷۹.html
- عیوضی، محمدرحیم. (۱۳۹۹). معیاری بر شناسایی آسیب‌ها با تأکید بر آسیب‌شناسی آینده‌مسائل اجتماعی. *مطالعات اسلامی آسیب‌های اجتماعی*، ۲(۲)، ۳۹-۶۰.
http://isssh.shahed.ac.ir/article_۳۷۲۲.html

- فرم‌بینی فراهانی، محسن. (۱۳۹۹). نقش تربیت در پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با تأکید بر اهداف، اصول، روش‌ها و شیوه‌های تربیت اسلامی. *مطالعات اسلامی آسیب‌های اجتماعی*، ۲(۲)، ۲۴-۱.

http://iss.shahed.ac.ir/article_۳۷۲۰.html

- قادری، سلمان؛ ناروقه، نعمت اله و محمدی، الهام. (۱۳۹۷). بررسی عوامل مؤثر بر فرار دختران از منزل در شهر تهران در سال . *دانش انتظامی پلیس پایتخت*، ۳۷(۳)، ۲۰-۷.

http://tehran.jrl.police.ir/article_۹۲۵۴۷.html

- مبینی دهکردی، علی و کشتکارهرانکی، مهران. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر مدل سه‌شاخگی بر نوآوری اجتماعی (مطالعه‌ی موردی یک شرکت وابسته به صنایع خودروسازی). *مدیریت نوآوری*، ۳(۴)، ۵۷-۵۷.

- محمدی مقدم، یوسف؛ پورعزیزی، مسعود و طاهری، حسین. (۱۳۹۸). بازشناسی دلایل ارتکاب جرم سرقت از دیدگاه سارقان حرفه‌ای. *تحقیق‌های اطلاعاتی و جنایی*، ۱۴(۵۳)، ۱۵۲-۱۲۹.

http://icra.jrl.police.ir/article_20161.html

- مردانی شهربابک، محمد. (۱۳۹۸). ارائه چارچوب نوین آسیب‌شناسی نظام فرماندهی و کنترل. *فصلنامه علمی-تحقیقی فرماندهی و کنترل*، ۲(۴)، ۷۲-۵۸.

<http://icfi-journal.ir/article-۸۸-۱-fa.html>

- معظمی، شهلا. (۱۳۸۲). *پیشگیری از تکرار جرم، پیشگیری از جرم*. (مجموعه مقالات). تهران، انتشارات مرکز مطبوعات معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه.

- معظمی، شهلا و اسمعیلی، محسن. (۱۳۹۹). جرم‌شناسی پدیده فرار از منزل نوجوانان. *رهیافت پیشگیری از جرم*، ۳(۲)، ۱۲۴-۹۹.

http://www.jcpa.ir/article_243165.html#99-124

- معین، محمد. (۱۳۷۹). *فرهنگ فارسی‌شناسی جلدی*. چاپ دوم. تهران: مؤسسه انتشاراتی امیرکبیر.
- Bukharaei, A. (2014). *Sociology of Social Deviations in Iran*. Tehran: Sociologists. Third edition. [In Persian]
- Munagekar, M. (2021). *Trespassing and theft detection using AI/deep learning techniques*.
- Leburaya, I. W. (2021). *The Role of Community Police Officer (Bhabinkamtibmas) in Preventing Crime of Motor Vehicle Theft at the*.